

Regionálne Trampské Združenie - Pezinok

Malokarpatský občasník

ročník 7

4/2015

Trampská búda "Pavučina" po polome 2010 - Malé Karpaty

Blatošlap 2015 viedol Modranským banským náučným chodníkom

Základné informácie o náučnom chodníku:

Zameranie: geologický, historický, montanistický, prírodovedný, samoobslužný, obojsmerný, peší, celoročný

Parametre: dĺžka cca 3 km, prevýšenie cca 170 m, čas prechodu cca 1 hod.

Náučný chodník začína pri autobusovej zastávke v Harmónii a má 7 zastávok.

Vodná nádrž Harmónia – štôľňa

Štôľňa sa spomína v roku 1821. Počas druhej svetovej vojny bola sprístupnená a slúžila ako kryt. Bola dlhá 40-50 m. Niekedy po vojne sa zavalila. Halda bola už v tom čase odplavovaná Kamenným (Stoličným) potokom a časť z nej použili na výstavbu cesty. V súčasnosti sa po štôľni nezachovali žiadne preukázateľné stopy a nie je známe, kde presne sa nachádzala. Je možné, že pozostatky po banskom diele boli úplne zahladené pri výstavbe vodného diela alebo budov pri potoku. Štôľňa bola razená do granodioritov (intruzívna hrubozrnná hornina s obsahom mangánu, železa, horčíku a iné prvky. Viac internet na Wikipedia sk.) s uzavretými kryhami bridlíc. Na zvyškoch haldy sa v minulosti nenašli žiadne stopy zarudnenia.

Kameňolomy – podpovrchové bane

Prvá zmienka o baniach v tejto lokalite je z roku 1811, kde František Kornel Hell, v tom čase banský radca, správca baní a úpravne rúd v Kremnici, v nej informuje o výskyte olova a zlata. Obsah zlata v rude, ale nepostačoval na ziskovú ťažbu. V súčasnosti sa v lokalite nachádzajú pozostatky dvoch štôľní a jednej šachty. Všetky sú však už zavalené. Banské diela boli razené v oblasti kontaktu granodioritu a kryštalických bridlíc, pričom granodioritu do hĺbky pribúda. Geologickú stavbu možno dobre pozorovať v stenách troch opustených kameňolomov.

Tri kopce – odkop

Baňa sa nachádza už v katastri obce Dubová, ale geograficky patrí k skupine objektov, ktoré sa popisujú v blízkych zastávkach. Odkop bol razený do kremencovej horniny, tak ako aj ostatné banské diela na Troch kopcoch a v okolí Medvedej skaly. V blízkosti bane možno nájsť v kremenných žilkách spekularit – odrodu rudného minerálu hematit (oxid železitý).

Tri kopce – pinga

Pinga je vertikálne povrchové banské dielo. Slovo je prebraté z nemeckého jazyka, tak ako mnohé výrazy týkajúce sa baníctva. Slovenským ekvivalentom je kutacia alebo ťažobná jama. Veľkosťou patrí táto pinga medzi najväčšie v chotári Modry.

Tri kopce – šachtica a štôľňa

Šachtica je vertikálne pripovrchové banské dielo, ktoré bolo na rozdiel od šachty razené do malej hĺbky a zväčša iba do zvetranej horniny. Baňa nie je z písomných prameňov známa. Štôľňa nachádzajúca sa priamo pod šachticou bola objavená až v roku 2011. Banské objekty boli pravdepodobne prepojené, avšak kvôli závalom to zatiaľ nemožno dokázať. V okolí tejto, ale aj susedných zastávok, sa nachádza okrem popisovaných objektov tiež niekoľko drobných píng a odkopov. Blízka Medvedia skala poskytuje obmedzené výhľady a je obľúbenou lezeckou lokalitou.

Medvedia skala – štôľňa

Je možné, že táto baňa je štôľňa Ján (Johan), ktorá sa spomína v zozname baní z roku 1821 pri štôľni Bartolomej. Vzhľadom na malú haldu jej dĺžka nepresiahla 10 m. Deštrukcia ústia štôľne vyzerá ako odkop, s ktorým sa objekt takýchto rozmerov môže pomýliť.

Medvedia skala – štôľňa Bartolomej

Táto štôľňa v súčasnosti nie je kvôli ochrane zahrnutá do náučného chodníka. Jediná známa zmienka o nej je z zozname baní z roku 1821. Nápis v bani z roku 1771 v značnej vzdialenosti od vchodu a archaická metóda razenia vypovedá, že banské dielo vzniklo v niekoľkých a možno už pred 17. storočím. Okrem tohto nápisu sa v bani nachádzajú aj epigrafické pamiatky z 19. a 20. storočia. Časť chodieb bola razená metódou ručného kresania, podľa ktorého dostali názov kresanice. Bola to namáhavá práca a dovoľovala ročne vyraziť v tvrdých horninách len niekoľko desiatok metrov chodby. Baňa má dve podlažia a celková dĺžka chodieb je takmer 400 m. V chotári Modry je to najväčšie banské dielo a na západnom Slovensku sa radí medzi najdlhšie zachované, týkajúce sa vyhľadávania alebo ťažby drahých kovov. Priamo vedľa haldy sa našli zvyšky stavby, možno skladu náradia, alebo trhavín. Štôľňa bola razená priamo do značne zvetraných kremencov. Polohy kremenca so žilkami kremeňa považovali ťažiarci za vhodné prostredie pre výskyt zlata a tiež aj výskyt spekulárity, no nezistili sa žiadne stopy zrudnenia. Štôľňa je zaujímavá aj z faunistického a mykologického hľadiska. Zimujú tu napr. netopiere a salamandry.

Dolná Medvedia skala – odkop Schovaná

Morfologicky ide o zaujímavé banské dielo, ktoré bolo rozpoznané až v roku 2010, čomu napovedá aj

jeho názov. Najvzdialenejší bod vyrazeného priestoru sa od hrany skaly nachádza vo vzdialenosti približne 10m, a preto nie je úplne presné klasifikovať tento objekt ako odkop, keďže strop bane na tomto mieste navodzuje dojem podzemia. Sotva badateľná halda sa nachádza priamo pred vydolovaným priestorom. V Malých Karpatoch nie je známy žiadny banský objekt vytvárajúci previs. Skala sa tiež využíva na lezenie. Vedľa skaly sa nachádza jedna výrazná pinga.

Tramské miesta v Harmónii

Kača-bar

Koncom tridsiatych rokov 20. storočia bola postavená záhradná reštaurácia a veľkou tanečnou sálou. Vďaka prvotriednej kuchyni a účinkujúcej cigánskej kapele sa stala vyhľadávaným zábavným miestom. Reštaurácia, známa aj pod menom Kača-bar, bola obľúbeným miestom pre trampov, ktorí tu vždy rozprúdili zábavu, či už išli na svoje tramské fleky alebo sa z nich vracali domov. Kača-bar vyhorel začiatkom deväťdesiatych rokov 20. storočia.

Flek pod Medved'kou

Flek kde bývali sleziny a potlachy.

Pavučina

Zrub Pavučina začali stavať v roku 1988 Pezinka -Milan Uhlár, Peter Uhlár, Jozef Sucháň zvaný Joves, Dušan Šindelár alias Ducho (ten sa počas stavby odsťahoval do Čiech) a Fero Tretina. V roku 1993 potrebovala chajda prvú opravu, keďže to bola zemlianka, prevalila sa jej strecha. V roku 1996 museli vymeniť časť stien a pochopili, že tá koncepcia je zlá. Postupne zrub začali odkopávať, až sa prekopali do vedľajšieho žľabu a vytvorili dnešný priestor pred zrubom. V roku 2001 už druhá partia: Fero Tretina, Lenka, Julka, Pataro, Farki, Janík Rúžička, Rej a zopár ďalších ľudí kúpili drevo na novú chajdu a v priebehu pár víkendov postavili hrubú stavbu. Pavučinu ešte postihol silný polom v roku 2010 a ten ju vážne poškodil, hlavne strechu. Odvtedy je v rúbanisku. V súčasnosti patrí chajda Ferovi Tretinovi, Slimákovi a Haluškovi.

Literatúra: Brožúra Modranský banský náučný chodník

Petrakovič Juraj a Hlubočká Hana, 2007: Harmónia - sprievodca históriou letoviska. Súčasť projektu TIC Harmónia, 44 s.

Spracovala: RNDr. Lucia Budinská – Rendy

[Tramping z iného kúta Malých Karpát.](#)

XXI. Pokračovanie

TO. Tuláci

Na prvom táborení v prírode v roku 1970 bola partia chalanov čo spolu vyrastali v Bratislave na Dulkáči (Dulovo

námestie) v domoch č.10-14. Dohodli sa že sa pôjde za Johnym na týždeň na Stupy, kde bol cez prázdniny v tábore. Partia

bola zložená z kamarátov Lajči, Chudý, Ringo, Maco a Karfo. Tak sa im to zapáčilo, že častejšie vyrazili na víkend do prírody. Chodievali do Malokarpatskej oblasti od Pezinka po Pernek. Po nejakom čase v roku 1971 založili osadu „Tuláci“. Za šerifa bol zvolený Lajči, členmi boli Chudy a Karfo. Domovenky si vyrobili sami. Osadnú vlajku vtedy nemali.

Na čundre chodievali čoraz častejšie. Stretávali trampov z iných osád, z ktorými nadväzovali priateľské kontakty. Vlastný kemp nemali a tak sa túlili po horách pezinského chotára. Často zavítali na Rybníček, do Slnčného údolia, kde chodili aj pezinské osady ako TO. Zálesák, Mexiko, Komári, Diggers, Tulaví vlci Mescaleros, Scarabeus, začínajúca osada Škared'áckov a iné osady z Pezinka a okolia.

Najčastejšie chodili na Babu a to nielen posilniť sa do bufetu, práve tu sa stretávali s trampami z rôznych osád, ktoré mali v okolí svoje kempy. Spomínajú si na: Lasa, Šakala, Kocúra, Krivý, Saky, Cigan, Cica, Lewis, Danyho Samtosa a veľa ďalších kamarátov, ktorí sa tiež zastavili potláchať, zahrať na gitarách, zaspievať si s kamarátmi a posilniť sa v bufete. Keď nastal čas pre odchod rozišli sa na svoje fleky. Tulákov stiahol Laso do Údolia Slnka, ktoré pomenoval v povojnovom období Bob Hurikán (rozprával nám kamarát Laso) keď ich zaučal trampskému životu. Cigán a Šakal a niektorí kamaráti z Mexika šli do Gajar alebo Skačian na potlach.

Na strednej škole spoznávajú viacerých trampov. V Karfovej triede bol Kecal, Pucó, Cica. Vo vedľajšej triede, kde chodil Chudý (osadník) boli zas trampi z Petržalky (Engerau), spomenieme Pitmana, Vánočného, Blchača, Elefanta Rabu.

Chodili na sleziny k Ďulovi, Haverovi, Matúšovi, Rýchlemu Johnymu, Mariši,

Talackovi, kde spoznávali stále nových kamarátov.

V tomto období sa dávajú dokopy s osadou Storm (Blesk) a to je zánik osady Tuláci a vznik osady Túlavý Blesk.

T.O. STORM

Po úspešne ukončených skúškach a školskej dochádzke v roku 1971 na podnet „založenie osady“ od starších kamarátov bola založená osada STORM (blesk – krupobitie).

Tiež v tom čase podľa vzorov starších, vznikali aj naše prezývky.

Prvým šerifom bol Cigán a od jari roku 1972 bol zvolený Šakal.

Osadníci: Samson, Cica, Šakal a Cigán. Stály flek a vlajku nemali.

Domovenku mali s bleskom a nápisom TO. STORM, nezachovala sa.

*foto z vandra na potlachu Bielych vlkov
z Gajar osady: Zlatý sup, Mexico,
Zálesák z Pezinka, TO. Storm z Bratislavy*

Na čundre zo začiatku chodili kto kedy a ako mohol, neskôr to bolo pravidelne.

Čundre smerovali do oblasti Malých Levár, Hamuliakova, na Tomky.

Najčastejšie to bolo do pezinských hôr, kde spoznávali nových kamarátov. Hlavne z Pezinka, Bratislavy a Záhoria. Pomáhajú pezinským osadám a kamarátom sadiť stromčeky pre Lesnú správu Pezinok, tiež zhotovovať a opravovať lávky, lavičky a studničky.

Na prvý veľký vander sa vybrali do Vysokých Tatier do Tatranskej Lomnice roku 1972, ktorého sa zúčastnili Samson, Cica, Cigáň. O rok neskôr to bol vander

foto: jedna z opráv lávky tzv. chytřím chodníkom na starú nemeckú cestu.

opäť do Tatier–Pod lesom, kde boli Samson, Cica, Šakal, Cigáň. Kronika sa nedochovala, info je len z ich spomienok. Toho istého roku v októbri sa dávajú do kopy s partiou TO. Tuláci.

TO. Túlavý Blesk, ktorý sa datuje na

október roku 1973 spojením kamarátov z osád TO. STORM zo Štrkovca a TO. Tuláci z Dulka. Za šerifa bol zvolený „Šakal“ osadníci: Samson, Cigáň, Cica, Chudý, Karfo. V tom čase bol ich flekom Rybníček,

kde chodievali aj pezinské osady Škaredaci, Zálesák, Mexiko, Scarabeus a ďalšie. Prvé výročie osady oslávili 26.-27.10.1974 na Rybníčku SLEZINOU, kde sa zúčastnili kamaráti zo spriaznených

osád a samotári. Cez deň boli súťaže ako dekomlat, indiánsky dvojboj. Večerné súťaže obohatila skupina Teton, ktorá sa u nich na slezine práve sformovala v zložení Hari, Lepra, Miro a Eiffel.

V tú noc bola taká zima, že im všetko pomrzlo v ešusoch, aj pivo. Na záver sleziny obžral každý účastník camrátko. Naďalej sa po víkendoch túlajú po pezinských horách, ale vyrážajú aj na Dunaj či na Bajzricu alebo Zošku, tiež do Plav. Podhradia. Na veľký vander sa vybrali v roku 1974 na Moravu, okres Blansko.

Navštevujú osady Zátoka, Engerau, Supy, Ascalona, Čierny vampír, Nevada, Čierny orol, Guadiana, Horskí diabli, Karpatský sokol, Vysoká, Big horn, Potulná a mnoho ďalších na ich kempoch. Najviac chodia na tramp s osadou Čierny orol a Barbari. Navštevujú krásy našej prírody: Súľovské skaly, Slovenský raj, Vysoké, Nízke Tatry. To ich natoľko zbližilo, že po rokoch trampovania sa dohodli na spojení svojich osád.

Zopár fotiek z nášho albumu:

Lepra dekomlát

Vpredu Harry indiánsky dvojboj za ním Tigris

Lepra, Hari, Miro a Eiffel. vymrznutí po tej spomínanej noci

STO. Čierny Orol & Túlavý blesk

Malo sa tak stať na prvom spoločnom potlachu 23-24.IX. 1978, ktorý sa mal konať na Zochovej chate. Lenže to sa nepáčilo moci - pánom a do kempu vedľa zrubu Čierny orol kde bolo všetko pripravené k potlachu sa nik nedostal

okrem kamarátov z osád TO. Bieli vlci a Durango, ktorí prišli na potlach cez hory. Štátna tajná bezpečnosť (ŠTB) a VB (polícia) nedovolili nikomu z autobusu ani vystúpiť, vlastne ani nikoho na Zošku nepustili. Trampov odchyťovali už v Pezinku na stanici a

Pripravené potlachovisko

autobusovej stanici na Bajkalskej v Bratislave. A tak sa nakoniec dohodli, že to budú mať v pohostinstve v Kráľovej pri Modre

u „Heštera“, kde policajti nemohli použiť zákon o zhromažďovaní. O čom policajti ani netušili, šenkári dovolili vo dvore urobiť improvizované súťaže:

dekomlat, kľuky a drepy, ktoré vyhral Kaki TO. Rys pred svojim bratom. Aspoň takto mohli byť ich kamaráti s tými, ktorých pozvali na potlach. Po

zapálili Indiáni z TO. Arkadia (Gabika & Brzda), Rendy z TO. Lišiak, Maso z TO. Michigan.

V roku 2009 osadníci pomáhajú rozbehnúť 1. fašiangový futbal TRAFAFUTU na Zochovej chate.

Od roku 2010 osadníci pomáhajú pripravovať mini Festival Blatina. (prehliadka slovenských folk, tramp a bluegrass piesní).

Nad'alej trampujú, ale už len tak ako im dovolí zdravotný stav a pracovné povinnosti. V r. 2012 organizovali výlet do Bärenschützklamm (Medvedia roklina) v Rakúsku.

Karpatské horstvá

Zo svojich spomienok a kroniky tramskej osady Jicarilla napísal Tony Lovec.

Malé Karpaty a ostatné poznané kopce, hory a doliny.

Pre celé naše tramské spoločenstvo, tak jedinečné v celosvetovom chápaní, jednak v zmysle terajšieho dvoj- republikového, ale predovšetkým bývalého tradičného československého, boli a sú Malé Karpaty ako slovenská časť Karpatského horstva neodmysliteľnou súčasťou jeho života. Nepoznať Malé a Biele Karpaty, Veľkú Javorinu a Javorníky, čo tvoria spolu s riekou Moravou, Záhoráckou a Borskou nížinou prirodzenú hranicu medzi našimi národmi ale aj odvekú spojnicu Slovienov ešte z rokov prvej tisíciky Páne, kedy sme boli všetci vlastne dobyvatelia nových území, tuláci – trampí, osadníci a už aj hospodári na vlastnej pôde v známej Európe vo Veľkomoravskej ríši, by bolo akoby nepoznať ulicu svojho bydliska alebo dokonca svoje rodisko! Takmer všetci ich poznajú a mnohí majú prechodené horstvá a kraj od rieky Moravy na západ, teda krajinu našich moravských a českých kamarátov – trampov. Tak isto aj oni a mnohí naši priatelia,

Dnes sú členmi STO. Čierny Orol & Túlavý blesk. *Zl'ava: Cigán, Šakal,*

Karfo, Fuzo, Samson, Miňo, Chudý, Guli, Cica, Cipo a Maso.

nielen z tramskej populácie, poznajú našu krajinu, ba niektorí so vzťahom k vysokým skalnatým horám aj najvyšším horám v Karpatoch – teda Tatrám, Fatre a podobne až do Zakarpatska, ktoré bolo kedysi jednoliatym celkom Slovenska (až po zápletky Adolfa s Josiphom). Tak aj vody Sázavy, Berounky, či Vltavy ako aj Hrona, Dunaja, ba kedysi aj splavného Váhu boli a dodnes sú splavované nielen vodákmi a trampami oboch krajín, vrátane Medzinárodných splavov Dunaja, Dunajca a pod.

Už nie všetci však vedia, že tie KARPATY ako rozľahlé horstvo Európy, sa ťahajú práve od nás cez Poľsko, Ukrajinu do Rumunska a Srbska, kde ich „Dolný“ Dunaj medzi Rumunskom a Srbskom pretína Železnými vrátami. Horstvo tam vyplňa podstatnú časť Rumunska a na juh sa znižuje už do Bulharska, kde nadväzuje na pohorie Montana a Stará planina až k pohoriu Rodopi nad Gréckom. Presnejšie: začínajú u nás úpäťm Malých Karpát nad Dunajom v Bratislave (164 metrov nad morom), priamo na námestí, ktoré malo mnoho pomenovaní a významov, keďže tam odjakživa bol hlavný trh (ďaleko neskôr, dole Stará tržnica) – Trhovisko – Rínok. Až potom tam stála na dlhé obdobie bronzová socha Oceľového veľikána strašnej apokalypsy európskych národov, neskôr po páde stalinizmu vystriedaná mierumilovnou domorodou rodinkou dvoch žien a jánošíkovským chlapiskom s prepožičaným

bubnovým samostrelom, teda powyše „Manderláku“, kedysi tu považovaného za najvyššiu budovu – akože mrakodrap. Priamo pod námestím, ktoré bolo napríklad svedkom aj Nežnej revolúcie v roku 1989, tečú v podzemí z Karpát horské potoky, čo narobilo nemalé problémy staviteľom základov budov z prvej republiky, napríklad Tatrabanky (potom kino Tatra, zmenená na Pohraničník a donedávna Ministerstvo kultúry), alebo prvého obchodného domu (socíkov) Dunaj a táto spodná voda sa musela nepretržite odčerpávať. Smerom zhruba na severozápad stúpajú vedľa Hlavnej pošty cez (ul.) Palisády, Hradný vrch a Slavín, dolu Horským parkom, skrz Pražskú a Brniansku cestu, zas hore Kramármi, nad Železnou studničkou na Kolibu a Kamzík (440 m n/m), voľakedy so skokanskými (lyžiarskymi) mostíkmi, dnes s televíznym vysielateľom. Potom už severným a severovýchodným smerom na naše trampské teritória, Vydrickou (Bajzdrickou) dolinou hore s prameňom tohože názvu pod Bielym krížom (horáreň Kocmunda), ktorý nám starými nápismi neustále pripomína Uhrov a až následne Božiu muku. Ďalej nad Šinvégskou (Peknou) cestou v Krasňanoch a Račištorfom do jeho lesov, krížom na západ pod Panskou lúkou do Mariatálu, slávneho to pútnického miesta a do Borinských lesov a jeho zrúcaninou Pajštúnskeho hradu – prvého z hraničných hradov za Stupavou a ďalej so sériou ruín plaveckých hradov pozdĺž celého malokarpatského horstva.

Tu treba pripomenúť, že ten rovnomerne stúpajúci tiahly kopec z druhu až tret'ohoria, čo ho vidíme buď od Dunaja a doň sa vlievajúcej Moravy, alebo z opačnej strany od Pražskej cesty, alebo aj z Devínskej Novej Vsi, Dúbravky, Lamača a z vrchu Kačín, je tiež „naša“ Devínska Kobyla (515 m n/m) so Sandbergom. Na počudovanie údajne nepatrí do Malých Karpát ale do predhoria rakúskych Álp. Sú to však sporné úvahy ale nám je to určite jedno. Snáď to tak kedysi v štvrtohorách zariadila naša Veľká rieka, čo zaplavila tento priestor a zanechala množstvo toho piesku po celom Záhorí. Naozaj je, hoci nenápadne, trochu z iného „cesta“ aj flórou s maličkými endemickými slovenskými orchideami v tráve. Aj niektoré „žofky“ tam majú kľukatú kresbu na chrbte nejasejšiu od našej zmije,

pripomínajúcu vreteničku a voláme ju „zmijovec“ (užovka hladká) ale kúšu ako stromové. Je to tá potvorka naháňajúca panický strach ľuďom, zamieňajúcim si ju s pravou slovenskou zmijou, čiže vretenicou obyčajnou, ktorá sa tu nevyskytuje.

Malé Karpaty ďalej pokračujú nad Sv. Jurom, Grinavou (Myslenice), Pezinkom a z druhej lozornianskej strany cez Košarisko a chatu Cementár, hore Prepadlým údolím nad Turecký vrch (538 m n/m) večne „nenápadne“ na mapách utajovaným jablonoňským vojenským pásmom – strelnicou. Ďalej a to už od vrchu Malého a Veľkého Javorníka (587 m n/m) stúpajú do väčších výšok cez Somára (650 m n/m), Pezinskú Babu (527 m n/m), Modranskú Babu (646 m n/m), Čertov kopec (751 m n/m), Čmelok (709 m n/m), Vysokú (754 m n/m) a míňajú tak našu ďalšiu trampsú destináciu, teda celú oblasť okolo Zochovej chaty nad Modrou. Až potiaľto sa dá toto územie M. Karpát považovať za sféru záujmu bratislavských a iných trampov, to znamená voľakedy bez váhania dostupným z mesta aj tradičným peším pochodom. Krátke vlakové podhorské úseky po oboch stranách M. Karpát boli za pár korún len spestrením a skrátením cesty do lesov na naše známe táboriská alebo aj úplne neobjavené nové fleky, ešte ani nepomenované. Dnes to žiaľ, už nie je celkom pravda, lebo naša životná úroveň „vďaka“ bývalému režimu socíkov a komančov tak „rýchlo“ stúpla, že sa benzínový svet motorov dostal aj k nám a v začiatkoch sa celé osady skladali na nejaký ten vyradený (aj z armády a i. orgánov), ojazdený kolesový povoz, vlastnými automechanikmi a klampiarmi opravený a používaný najmä na odvoz rôzneho materiálu na budy, zruby a pod. Tiež na každoročné dovolenkové veľké vandre po Slovensku alebo do okolitých krajín. Aj ďalej horstvo pokračuje vo vyšších kopcoch a to Roštúnom, teda teraz vrch Vápenná (748 m n/m) - (Malá aj Veľká) a Geldekom – Jelencom (695 m n/m), až konečne najvyšším vrchom M. Karpát – Zárubami (748 m n/m) nad Smolenicami. V tejto časti horstva sa už prejavuje väčší vplyv trnavských a i. trampov, keďže to majú bližšie, ba dokonca aj vlakom cez bolerázske rybníky, Cerovú-Lieskové a Rozbehy, pod známou zrúcaninou hradu Korlátka, durch na záhorácku stranu Karpát

neďaleko Prievalov do Senice. Tam síce železničná trať horstvo pretína aj týmto priesmykom, ale ono ešte pokračuje povedľa myjavskej Brezovej pod Bradlom až sa zvažuje k Váhu pod Čachticami pri Novom Meste nad Váhom, kde už začínajú Biele Karpaty. Tento krátky a stručný dejinno-zemepisný popis pohoria Malých Karpát má slúžiť len ako úvod do série opisov jednotlivých pásiem a častí jeho lesov, lúk, potokov a prameňov, tak často užívaných trampami aj turistami a pod. Tí si práve túto veľmi blízku lokalitu medzi ostatnými horstvami už veľmi dávno vybrali za svoju.

Vysvetlenie je veľmi jednoduché a bez nadsadenia aj veľmi prosté. Ono to zas len vyplýva z dejín, tentoraz z trampských. Totižto založením trampingu v Čechách v r. 1918 po prvej svetovej vojne sa to len začalo. Na vtedy divokú Vltavu, neďaleko Prahy, (Davle, Štěchovice, Slapy ...) sa chodilo aj predtým. No vojna a najmä jej blížiaci sa koniec akoby predurčili tamojšie hory, lesy a riečne zákutia na vytvorenie akéhosi prírodného útočiska so zásobárňou potravín z blízkeho veľkomesta pred vojenskými cisárskymi žandármi, ktorí naháňali nedobrovoľných regrútov a vojakov zbehlých zo služby Jeho veličenstva. Takýchto lokalít bolo po celom bývalom kráľovskom území viacero a zostali tam po nich aj nejaké tie zbrane a munícia pre potešenie nasledujúcej generácie. Takže tá Ztracenka - tramská osada Ztracená naděje zostane navždy ako začínajúci symbol trampingu (nerado sa to dnes uvádza aj ako hnutie) pre všetkých trampov. Už vtedy za 1. republiky sa rozmohol po celých Čechách a Morave so všetkými následkami, známymi aj z 2. republiky (šikanovanie) z tramskej literatúry ba aj z niektorých piesní. Práve tramská pieseň a hudba sa stala pre celý tramský národ legendárna, pre mnohých skoro až liturgická a pretrváva podnes, takmer už sto rokov a skoro bez zásadných zmien. Moderná doba síce posunula hudbu do trochu iných ale súzvučných sfér a to aj vďaka moderným elektronickým nástrojom, schopných vylúdiť tóny, vtedy nenapodobiteľnej hlasitosti. Avšak textami je naďalej možno už nie tak romantická ale stále prítomne živá, trampami vnímaná a nielen nimi. Dokonca do seba pojala aj americkú ľudovú pieseň, teda country hudbu aj s jej

typickými írskymi prvkami. Samozrejme tramping nevznikol pre hudbu ale práve ona z neho. Vznikol však spontánne z neudržateľnej túžby za volaním prírody a úniku z mestských štvrtí tvrdého robotníckeho prostredia a taktiež aj mladej inteligencie. Síce pre mládež už tu bol prepracovaný systém skautského hnutia s polovojenským výcvikovým režimom ale trampom to asi nestačilo, či skôr vadilo. Takže sa od skautov odlúčili a vyslúžili si spoločenský prívlastok „divokí skauti“. Ponechali si však tie najzákladnejšie vzorové princípy anglického skautingu a amerického woodcraft-u. Bezo sporu však boli ovplyvňovaní vlastným voľnomyšlienkarstvom a romantickými príbehmi prichádzajúceho trendu „Divokého západu“. Takto sa potom tramping dostal akoby už vypracovaný do svojskej podoby aj na Slovensko, približne o desať rokov neskôr, najmä cez tu už žijúcich občanov českého pôvodu po rozpade Uhorska. No a najmä v Bratislave už vznikali prvé tramské osady ako napr. Waikiki atď., popísané v českej knihe „Dějiny trampingu“ od Boba Hurikána ako i v slovenskej knihe „Údolia nestíchlí“ od oldšerifa Tramp klubu Brčka – Zdenka Dočkala. Už len z týchto záznamov je viditeľný nezadržateľný postup trampingu na stred a východ Slovenska, aj keď to po druhej svetovej vojne nebolo hneď také zjavné. Zato v týchto ostatných 25.-35. rokoch je to takmer boom. Toto posledné zistenie je priam povzbudzujúce pre budúcnosť slovenského trampingu, čo si už dávno všimli aj naši západní spolupútnici. Najlepším a ideálnym miestom na trampovanie, či vodáctvo bola vtedy určite Bratislava. Nielen pre blízkosť, ba bezprostredný kontakt Malých Karpát s mestom a Dunajom, ktorý si ho často dovolil aj zaplavovať, ale najmä nadšencami tohto trendu voľného táborenia v horách, či na brehu rieky, tak podobnými prírodnými danosťami ako mala Praha. Dá sa to kľudne nazvať priam darmi od Boha. Tá zhodnosť s pražskými trampami a ich zálesáckymi ideálmi tu bola úplne prirodzene prijatá, dokonca rozšírená o miestne poznatky a vlastné skúsenosti tunajších zakladateľov slov. trampingu. Za toto všetko môžeme len ďakovať našej okolitej prírode, teda hlavne Karpatom, čo tu máme po ruke ale samozrejme aj skoro deväťdesiat ročnému dedičstvu od

našich predchodcov, prešpuráckych čundrákov – trampov, večne spojených aj s touto tunajšou Veľkou riekou.

Tieto pohľady do nedávnej minulosti však neznamenajú, že sme pred ňou nemali iné, trochu staršie alebo súbežné skúsenosti s poznávaním a objavovaním prírody a jej prirodzených krás, akoby vo svojej divej nevinnosti ešte len čakajúca na svoje dobrovoľné vydanie sa napospas človeku s jeho vrodenu túžbou všetko poznať a ovládať vo svoj prospech. Táto sebecká falošná nezištnosť je však charakteristická celému ľudstvu. Isteže, nesmieme zabúdať ani na našich vtedy s prírodou podobne zmýšľajúcich krajanov spod našich karpatských horstiev, vrátane Tatier, ktoré boli stále viac spoznávané domácimi prospektormi a navštevované stovky rokov dozadu a samozrejme aj za Rakúsko-Uhorskej monarchie. Bola to síce zväčša spoločenská smotánka tej doby ale tie chaty, sanatóriá, hotely, súkromné kaštieliky a iné zariadenia včítane neodmysliteľných vlakových tratí, zubačiek, lanoviek, bufetov – reštaurácií a kaviarní (od slova káva – nie kaviár), stavali prevažne domáci podhorskí osadníci. K tomu bola nevyhnutná celá plejáda obslužného personálu, ktorá tam ostávala bývať v lete, či v zime. Návštevy cisárskych a kráľovských dvorov ako aj iných, z hierarchie kniežacích a titulovaných hláv, sprevádzalo na poľovačkách zas len domáce „odborné“ panstvo grófov, ich lesníkov a poľovníkov ako i honcov a psovodov. Práve tá domáca čelad' tvorila prvé požitko využívania krás prírody a kraja miestnym obyvateľstvom. Toto pacifikovanie Karpát, teda aj Tatier a pod. (v Česku napr. Krkonoše atď., na Morave a Sliezku Jeseníky a tak pod.) sa dialo už v čase, keď za Veľkou mláskou na Západe prebiehalo novo osídľovanie kontinentu a pomaly sa aj končili dobývacie vojny s mizerne ozbrojeným obyvateľstvom, teda aj známe vykyňovanie miliónových stád bizónov – ich hlavnou potravínovou zásobárňou. To v konečnom dôsledku znamenalo pre vtedy „preľudnenú“ Európu, obrovský vyst'ahovalecký exodus a vyst'ahovanie (aj od nás) obyvateľov z prevažne chudobných roľníckych a robotníckych pomerov. Taktiež aj zo skrachovaných grófskych, kniežacích rodov,

veľkopanských špekulantov, zbehov z rôznych armád, pirátov a zločincov každého druhu, vrahov utekajúcich pred spravodlivosťou v pôvodnej krajine, rebelov z revolúcií a potlačených povstaní, či večných reformátorov cirkví alebo len praobyčajných zlodejov, zbojníkov, nešťastných kartárov a ostatnej spodiny starého kontinentu. Ešte že tá vše európska väčšina ľudskej masy bola schopná nakoniec vytvoriť z tej vysnívanej Novej zeme, cez všetky útrapy a s vojnami už medzi sebou, prosperujúci kontinent a „Krajinu zázrakov“, pre mnohé národy valiace sa tam omnoho neskôr a i v súčasnosti, v nádeji na šťastnejší život v slobodnom štáte. Na tie obete, čo si taký ľudský osídľovací ošial' vyžiadal, sa obyčajne rýchlo zabudne lebo *záprah koní, mulíc a volov ťahá ďalej cez nevyznačené cesty za slnkom aj pre nasledujúce vozy* v gumenom obutí za asistencie večne spochybňovanej ruke zákona.

Oboznamovanie sa o tejto histórii osídľovania a života na Novom kontinente pre nás bolo najprv v RoDoKapsovej podobe a dobre sa čítalo aj pod školskými lavicami, neskôr aj vo vážnej literatúre faktu (Zane Grey, ...). Rodokapsová literatúra však bola pútavejšia a obľúbenejšia s množstvom pisateľov o hrdinských kovbojoch, statkároch – rančeroch a ich krásnych dcérach a ženách strieľajúcich i lepšie ako chlapi. Muži sa za nimi bežne naháňali proti fičiacim guľkám ťažkého kalibru, po zásahu ktorých sa len oprášili a akokoľvek ranení docválali neochvejne do lona svojich seňorit, či dám. Mimochodom honáci boli hádam tí poslední v kategórii tamojších povolání a remesiel (neplatí pri niektorých ženách), takže si museli zadovážiť aj sedlo (aj kúpou) a o drahých koltoch, čižmách, stetsonoch ani nehovoriac. Ale boli tu aj romány Jamesa F. Coopera (Stopár, Posledný Mohykán, ...), G. Ferryho (Zálesák, ...) aj s pozitívnejším a objektívnejším pohľadom na domorodých indiánov, večne zatracovaných zlých „krvilačných monštier“, pokladaných za dobrých, len ak boli mŕtvi. Rozlíšenie dobra a zla medzi bielymi a červenými sa pokladalo za obrovský filozofický rébus tej doby a zotrúva podnes. S týmto si nerobil problém literárne vitálny Nemecký Karl May (1842-1912), ktorý ich priam justične dokonalo a šalamúnsky

podelil na dobrých a zlých vo svojich dobrodružných románoch, pri dokonale potentnej fantázii, naskrz vymyslených, nielen pre deti. Úspech mali a majú aj u dospelých a to priamo v Európe. Tieto sme mali ako odrastené deti doporučené čítať, práve namiesto tých (rodokapsových) kovbojok, ktoré nám učitelia často zhabali vo svoj prospech. Niet sa čo veľmi čudovať, keďže May nikdy nežil v štátoch Severnej ani Južnej Ameriky a všetko mal prečítané a naštudované z dostupnej (aj vedeckej) literatúry a ďalších informácií zo starých knižníc, z novinových článkov (amerických, anglických, nemeckých, španielskych, francúzskych), časopisov a štúdií z tej doby o najrozsiahljšom novodobom „úspešnom pacifikovaní“ obrovského kontinentu v dejinách ľudstva. Pravdaže, až na Džingischána v Eurázii, ktorý na tieto dva kontinenty nakoniec aj tak nestačil a mimo krutej vojnovéj spúšte a strachu v týchto našich končinách, nezanechal nič pozitívneho a neuchytili sa tu nakoniec ani tie húževnaté koničky z mongolských stepí. Mayove romány (majovky) majú však ešte stále veľký mravoučný význam hlavne pre dospievajúcu mládež (čo ešte vie čítať aj knihy) a to tým, že jeho zidealizovaní hrdinovia rôznych pletí a národov sa neoblomne snažili o dosiahnutie víťazstva dobra nad zlom, čo sa aspoň v jeho knižkách vždy podarilo. Sám sa stvárnil do hlavnej postavy Charlieho Old Shatterhanda (a iných postáv s mimo indiánskou tematikou) a úlohu mierotvorcu Divokého západu vložil do vymyslenej postavy náčelníka Apačov – Winnetoa, ktorému určite nemohol byť vzorom a predlohou skutočný hrdina Meskalérskych Apačov, náčelník a posledný vodca indiánskeho odporu, živý postrach Yankeeov, Geronimo z kmeňa Čirikavov, pôsobiacich na juhozápadných územiach (Texas, Nové Mexiko, Arizona, Colorado, Utah a Mexiko). Skutočnosť bola samozrejme úplne iná a preživší domorodci z plejády stoviek kmeňov sa v útrapách museli nanútené sústrediť vo vyznačených rezerváciách (v nepravom európskom význame slova skoncentrovať, izolovať alebo ...).

Takže sa pomaly môžeme vrátiť cez skoro zabudnuté pravé historické udalosti cudzieho kontinentu k našim domácim pomerom tej doby, tu doma. Mali sme tu dosť svojich

starých neriešených problémov, ktoré bolo treba po vojne iných mocností starého kontinentu urýchlene riešiť a prebudovať celé svoje materiálne i existenčné hodnoty, už v novom myslení na vlastnú budúcnosť našich tunajších národov. S menšími, či väčšími úspechmi sa to aj podarilo. Ostatné, ako vždy, vyriešil neúprosný čas a to v pravom slova zmysle, keďže sme boli za tých sto rokov, toho všetkého už aj súčasťou, tak ako aj naši fotrovci, či dedovci, čo si tej ťarchy odniesli viac.

Snaha o napodobňovanie hrdinov „Divokého západu“ u trampov tu bola zjavná (neskôr aj z filmov) a to v oblečení a výstroji kovbojov, zálesákov prípadne indiánov ale motivácia myslenia bola už v tom pretechnizovanom svete strojov a prepolitizovanom záujme začínajúceho veľkokapitálu, úplne iná. Kým vtedy na „Západe“ to bola existenčná povinnosť čisto pracovného charakteru, tvrdá lopota s dobytkom počas celého roka, v takom počasí, aké práve bolo, makačka pri kopaní baní a osievaní piesku v zlatonosných potokoch – len o pár stupňov „teplejších“ ako ľad, brázdenie snehom pri vyberaní kožušínovej zvere z pascí a to všetko pri samozásobovaní potravinami nevyhnutnými na prežitie v divočine, okrem toho mäsa z divej zveriny, ktorá tiež nerada chodila sama do kotla a na pekáč. Toto u nás bolo a ostáva len v rovine obdivu z húževnatosti a odvahy prvých pionierov, lovcov kožušínovej zvere, objaviteľov nových území, nálezísk zlata a iných kovov, zálesákov pripravujúcich obe strany (bielych a indiánov) na blížiaci sa nevyhnutný stret kultúr s mierovými a obchodnými dohodami. Nie všetci vyjednávači po nesplnení zmlúv cudzincami však prežili. Trampingu a trampom je tento svet „divočiny“ v týchto našich končinách vlastný a snád i nemenný. Je síce časovo obmedzený od týždňa k týždňu ale o to je vzácnejší. Oveľa lepšie sa trávil čas v krásnom prostredí domácich hôr a jazier, pri večernom ohníku táborákov prevzručených spevom osadníkov i sólistov za sprievodu španielskych gitár, mandolín, ústnych i klasických harmoník, huslí a bendža. Neopísateľné romantické zážitky z takéhoto prostredia sa stali motiváciou k stále sa zdokonaľujúcemu samostatnému žánru

trampskej hudby. Časť z nej neskôr, tak povediac, komerčne zľudovela a dokonca sa niektoré skladby dodnes hrajú spolu s country - westernovkami do tanca a na počúvanie. Na čundroch však nechýbali ani športové hry ako je volejbal, nohejbal, futbal a pod., či špeciálne tramské športy: hody nožom, sekerou, brvnom, ..., lasovanie, plávanie, veslovanie, orientačný beh a samozrejme samotná vytrvalostná chôdza.

Veľké t r a m p o t y (trable) trampom – čundrákom robila vždy a všade vrchnosť akéhokoľvek razenia. Potláčanie voľnosti a slobody bolo známe už za panstva feudálov aj v minulosti (ak si to môžeme presunúť a prirovnať s nedávnou minulosťou), ktorí zbehov zavracali násilím a pod hrozbou krutých trestov, ba i popravami a nútili všetkých svojich poddaných nevzdáľovať sa z ich kúrii bez dovoľenia. A to bola vlastne zrada na ľudskosti tých privilegovaných despotov, pretože voľná sloboda pohybu je geneticky zafixovaná v hlavách ľudského tvorstva ešte z čias praveku, keď sa muselo premiestňovať a prekonávať obrovské vzdialenosti za lovnou zverou a rastlinnou potravou. Neskôr po razantných osvietenských reformáciách cisárky Márie Terézie Habsburskej a iných panovníkov, vzniká humánnejšia spoločnosť. Avšak s prioritou na vlastný kapitál, ktorý sa ale ťažko nadobúdal, takže si málokto mohol dovoliť odkúpiť časť lesa alebo parcely za účelom povedzme „chatárčenia“, prípadne, len tak pre pôžitok z vlastníctva. Ani dedičstvom nejakého horského lesného porastu (urbariátu) alebo pasienku sa nič nezmenilo, pretože sa všetka cenná nehnuteľnosť musela využívať v rámci spoločného urbariátu, čo najhospodárnejšie. Výnimky, ako vždy

potvrdzujú pravidlo. Proste ešte nenastal ten správny čas. Všetko malo svojho majiteľa, takže už vstup do privátneho lesa nemohol byť voľný a bez povolenia. To sa čiastočne zmenilo, keď aj štát vstúpil do vlastníctva a investoval do lesného hospodárstva a sprístupnil verejnosti všetky staré i nové národné parky za účelom rozmachu turizmu. Stále však boli horské i rovinné lesy, lúky, jazerá, rybníky, pobrežia riek prísne chránené horármi, porybnými ako i četníkmi, či žandármi. Druhá vojna a povojnová doba mali tiež svoje pravidlá a pre tramping skôr smutnejšie. Po prevrate v roku 1948 sa zázdalo, že nám svitne na lepšie časy, keďže tá vizuálna predstava sľubovaného bohatstva, slobody a šťastia vodcami robotníckej triedy bola naozaj veľkolepá a ohúrila celé národy. Za dirigencie najväčšej východnej slovanskej mocnosti sme sa ale za vyše štyridsať rokov budovania ... zas len dostali na okraj záujmu tovarišcov. Áno, všetko bolo znárodnené, včítane lesov a ako takémuto nejasnému výkladu spoločného vlastníctva sme k tomu i my pristupovali. Ako všetci. Bol to však hlboký omyl, pretože nastalo celoplošné vymývanie mozgov a kto sa neprispôbil, musel znášať následky. Zas sme dostali do vienka pionierov a zväzákov, ktorí mohli využívať vymoženosti vysnívaného sociálneho štátu a to i zadarmo, prípadne za dajaký príplatok za stravu a ubytovanie v bývalých hotelových a rekreačných zariadeniach alebo od skautov odkopírovaných stanových táborov, pre nás nedostupných. Trampí sa však vedeli prispôbiť - ale za vlastné prachy. Súčasnosť je nám už dobre známa. Nejaké dedičstvo nám z toho predošlého zriadenia predsa len zostalo.

TonyLovec

Moja spomienka na potlachový deň.

Bolo to v deň konania III. Slovensko – českého potlachu na Košariskách v júni 1996. S kamarátom Dalom som trampoval na osade a chate TO. Topeka. Keďže bolo po obede a boli sme len dvaja, išli sme za kamarátmi z TO. Toronto na chatu Sršni dohodnúť sa kedy sa vyberieme na Košarisko. Ponúkli nás vínom, sedeli sme okolo stola a plánovali sme. O malú chvíľu sa v lese zotmelo a nastalo hrobové ticho, čo neveštilo nič dobré. A potom to začalo. Stromy sa začali ohýbať, tridsaťmetrové smreký prašľali pod náporom víchrice, ohnuté ako stebľá trávy. Konáre sa lámali a padali s rachotom na zem. Niektoré stromy zlomilo v polovici a iné vyvrátilo aj s koreňmi. V smrečine okolo Topeky bolo veľa polámaných smrekov. Človek sa nemal kam pred živlom skryť. Jeden zo zlomených

smrekov ležal aj na chate. Našťastie padol na roh zrubu a chata na naše potešenie odolala. Píla a sekery boli samozrejme na chate a tak sme sa dnu dobýjali cez haluze dýkami. Nad Bajzdricou /Vydricou /, nad našim flekom TO. Zlatá Líška víchrica dokončovala svoje dielo skazy. Bolo tam vylámaného asi 10 hektárov bukového lesa v podobe písmena J. Víchrica netrvala dlho ako prišla, tak aj rýchlo odišla sprevádzaná hustým lejakom. V tomto prípade náš odchod na Košarisko nepripadal do úvahy. Dalo rozkúrilo v peci a ja som šiel obzrieť les a popozerať tú skazu.

Na ceste medzi Bajzdricou a žltou značkou smerom na kemp 35 som začul srdce trhajúce volanie a pískanie srnčat'a. Ako poľovníka ma to samozrejme zaujalo a šiel som zistiť čo sa stalo. Opatrne som sa približoval a asi po 150 m sa mi odokryla dráma ako z hororového filmu. Pod vyvráteným smrekom ležalo privreté srnča a za zadný beh ho trhal veľký lišiak. Srnča bolo privreté v bokoch medzi stehnami a rebrami čo mu bránilo vyslobodiť sa. Prednými raticami sa snažilo dostať spod smreku v čom mu lišiak bránil tak, že ho ťahal dozadu. Keď som prišiel bližšie, lišiak ma zbadal a ušiel do polomu. V tom srnča pocítilo že ho už nič dozadu neťahá a s vypätím posledných síl vložených do predných nôh vyskočilo dopredu a na troch zdravých nohách ušlo. Možno ho našla jeho matka srna čo by bol ten lepší prípad ale ako zranenú obeť ho mohol vystopovať lišiak a tak si spestriť jedálny lístok.

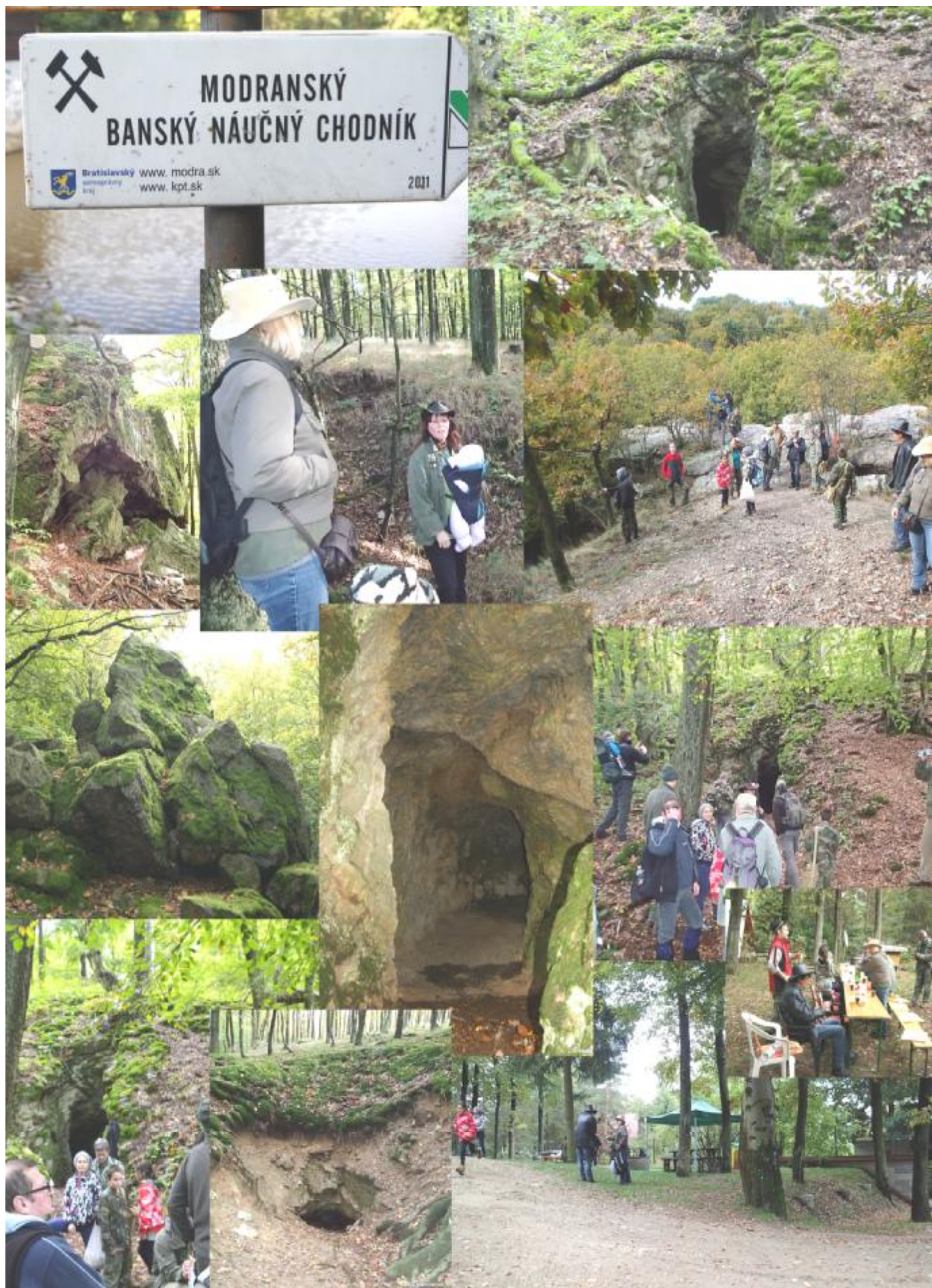
Bol som z tejto udalosti dost' otrasený, veď to nie je každodenný zážitok. Večer pri pukotaní dreva v peci a vínovom čaji sme mali o čom rozprávať a rozmýšľať o kráse ale aj krutosti našej prírody, veď les je ako kniha. Po každý raz keď doň vstúpiš, niečo iné v ňom prečítaš.

Mono z T.O. Zlatá líška

Prečo nie sú mladí?

To je omyl. Oni sú. Menej, ako bolo nás, ale sú. No napriek tomu som sa tak zamýšľal (ja som taký, stále sa zamýšľam) a na jeden dôvod som prišiel. Možno mi tú myšlienku vnukla smrť nášho hrdinu z mladosti „Winettua – náčelníka Apačov“. Teda myslím tým, samozrejme herca. Táto mladá generácia tieto filmy nepozera – zamenila ich za Harryho Pottera a iné. Nečíta, alebo málo číta (česť výnimkám). A keď číta tak je to „Pán prsteňov“, možno nejaký iný román, ale zriedka kedy je to Karel May, Seton, Verne, Cooper, Zane Gray, London či iný autor „našej literatúry“. Tieto romány boli plné romantiky, divokého západu, kladných hrdinov, lumpov, banditov a vždy tam bol opis krásnej prírody. A pri týchto knihách sa nádherne snívalo – spomínate? Vonku sme sa hrávali na dobrých indiánov a zlých „kovbojov“. Každý chcel byť Winettou alebo Old – Čety. A k tomu si pridajte tú našu útlú mladosť – detstvo. Od rána do večera vonku (my pri rieke Nitra), nekonečné dobrodružstvá, nevinné pytliačenia, stavenie bunkrov a pod. Boli sme úplne presiaknutí romantikou a dobrodružstvami. Dnešná mládež je počítačovo zdatná, ovláda jazyky a má trochu nadváhu, no nie je aj toto dôvod prečo je pomenej mladých trampov? A keď sú, tak nepoznajú indiánsky kalendár, posolstvo sivého vlka, lesnú múdrosť, trochu z botaniky a pod. (veľa som z toho pozabúdal aj ja). Dúfam, že teraz som až príliš skeptický a trochu sa mýlim. Dúfam, že sa predsa len nájdu mladé osady, ktoré by po prečítaní tohto článku so mnou nesúhlasili. Vopred a rád sa im ospravedlňujem. Prepáčte mýlil som sa.

Maják

ã Vydalo: **Regionálne trampské združenie – Pezinok** pre vnútornú potrebu združenia. Trampský občasník nie je distribuovaný v obchodnej sieti ani v sieti PNS. Na tvorbe tohto čísla spolupracovali kamaráti, Lewis, Rendy, a ďalší kamaráti a kamarátky. Predpokladaná uzávierka budúceho čísla 16.02.2016. Kontakt: email: malokarpat.obcasnik@gmail.com